

II JORNADES DE LA CATOSFERA. PARLAMENT 2.0

Granollers, 27 de març de 2009

Senyor alcalde, regidores i regidors, blocaires, “twitteraires”, “facebookaires”, etcètera, bona tarda a tothom.

En primer lloc us vull agrair la possibilitat de ser aquí i intentar explicar què és el Parlament 2.0. Hi ha un punt d'orgull en tot aquest procés que em permeto explicar-vos així molt confidencialment, tot i que avui això de la confidencialitat ja no existeix. Però sí que aquestes darreres setmanes que això ha començat a funcionar hem rebut algunes trucades d'algunes administracions –diguem-ho així, no dic si parlamentàries, municipals o governamentals, deixem-ho en genèric– dient: “Quina empresa us ho ha fet, això?” I la resposta que m'ha satisfet de donar és dir: “No, no, ens ho hem fet nosaltres.” Ho dic perquè també em fa l'efecte que això és absolutament fonamental des del punt de vista de la concepció del que fem. I vull dir també que, per exemple, en l'elaboració de tot això diputats de diversos grups parlamentaris hi han fet aportacions molt importants, i gent des de fora la xarxa també hi ha fet aportacions. Per tant, crec que aquesta és una mica la línia.

Bé, intentaré ser breu, i per tant voldria centrar-me a respondre una pregunta. La pregunta és: què ens ha motivat a engegar aquest projecte de democràcia deliberativa? Per què posem en marxa el Parlament 2.0?

Bé, doncs, la resposta immediata, i a més convençut, absolutament convençut, de donar-la, és perquè hi ha una nova manera de fer política. Incipient, sí; encara a les beceroles, segur. Però hi ha una nova manera de fer política, que és la política deliberativa, col·laborativa, perquè d'alguna manera això implica que hem de retornar el paper primordial de la política als ciutadans. Cal, d'alguna manera, enganxar-los de nou al que seria la dinàmica política.

Com tots vostès saben, el Parlament de Catalunya ja fa anys que s'ha proposat convertir-se en una institució oberta, propera, transparent i accessible per a la

ciutadania. Mai no podem perdre de vista, i això em fa l'efecte que com a definició és absolutament fonamental, que nosaltres, els diputats i les diputades, essencialment, estem al servei de les catalanes i els catalans i que la nostra principal funció és donar resposta legislativa a les demandes, als canvis, als problemes, a les necessitats, de la gent d'aquest país. Per tant, seguint aquesta lògica, el Parlament, en el seu moment, va decidir apostar per la participació i per obrir tants canals de comunicació i relació directa amb la ciutadania com fos possible.

A més de tot això és evident que el món canvia molt ràpidament; les societats, i la nostra no és cap excepció, evolucionen a velocitat de vertigen, i la tecnologia i la tècnica estan en permanent revisió i cada vegada aportant coses noves. Però no solament això, sinó que a més la relació entre les persones, i òbviament entre les persones i les institucions que les representen, també evoluciona. Per tant, aquest és el context d'un món globalitzat, avui, i en el fons podríem dir que estem en la societat de la immediatesa.

Què es planteja, doncs, el Parlament de Catalunya en el seu moment, evidentment coincidint amb l'inici del "boom" de les tecnologies de la informació i la comunicació? Es planteja posar en marxa mitjans de comunicació propis amb l'objectiu de comunicar i explicar la feina del Parlament. Per tant, accés directe a la informació. Encara que no soni gaire bé, m'és igual, informació en estat pur, informació en estat pur com a concepte.

El 2003 posem en marxa el Canal Parlament, que com vostès saben és el canal de notícies del Parlament, que al començament surt per la televisió analògica –al canal 3/24, que encara hi surt, té uns fragments de la programació al 3/24, allà es fan els plens en directe i algunes comissions–, però que també es fa per internet. I per internet té tres canals d'emissió que poden funcionar de manera simultània. Per tant, es poden emetre una comissió, dues comissions, una roda de premsa, etcètera, i en determinats moments això funciona tot alhora.

Això ens va permetre renovar, des del punt de vista del disseny, de la imatge, del fons, però també del concepte, el web del Parlament, que havíem engegat el setembre del 1997, i, també, al mateix temps, lligar-ho amb un servei que el Parlament donava –som pioners en aquest sentit en molts llocs– de subscripció i

l·listes de distribuci3 de continguts específics de l'activitat parlamentària. Aquest servei, concretament, va ser molt útil en tot el debat de l'Estatut, curiosament.

Per tant, hi ha una primera aposta estratègica que fa el Parlament per fer arribar la informaci3 del que passa i del que fem en el Parlament, i fer-ho sense intermediaris, fer-ho de manera directa per a la ciutadania.

Tot aix3 passa en paral·lel a un fenomen que succeeix a casa nostra, que el tenim contrastat per enquestes, però que a més últimament es fa molt evident o se'n parla moltíssim, que és aquesta idea, cada cop més insistent, del distanciament, del creixent distanciament, entre el món polític i la ciutadania, entre els polítics i la gent del carrer. Trobem tendències i dades repetides en el temps que ens han de fer pensar, que ens indiquen, en el fons, que, evidentment, algun problema de comunicaci3 i de comprensi3 tenim.

Un exemple recent. El Centre d'Estudis d'Opini3 en la darrera enquesta que va fer ens diu que des de l'estiu del 2008 no para de créixer la insatisfacci3 de catalanes i catalans amb relaci3 a la política, en genèric, en general. I aquí voldria fer una reflexi3, també: amb la política, no ens equivoquem, no amb el Govern. Amb la política, i la política tant se val que sigui un regidor, que sigui un director general, que sigui un conseller o que sigui un diputat del Govern o de l'oposici3. Amb la política, amb tot el que aix3 implica. Per tant, hi ha hagut un creixement d'aquesta insatisfacci3 i ara estem en aquest nivell del 86 per cent d'insatisfets.

Les xifres tenen el valor que tenen, i no és qüestió de menysprear-les, ni molt menys, però les enquestes també s'han d'utilitzar de manera científica. El que ens indica l'estudi del CEO és que hi ha una tendència clara a la desafecci3 i, per tant, que hi ha un allunyament real de la poblaci3 amb relaci3 als afers públics, i per tant aquesta distància existeix. Hi ha, doncs, un elevat percentatge de ciutadans i ciutadanes d'aquest país que estan poc o gens interessats en la política, en el que diem els polítics, i que per tant es mostren insatisfets amb el funcionament del nostre sistema democràtic. És un símptoma, per tant, que algunes coses no les fem bé.

Permeteu-me il·lustrar aix3 que dic amb un exemple, que per mi és molt gràfic, del Parlament. Molt dur, però al mateix temps molt gràfic. I ho faig en forma de pregunta, pregunta que per mi és demolidora i que té una resposta que no

m'agrada, ja us ho dic d'entrada: quin faristol és més important per als grups parlamentaris, per als diputats i les diputades, per als líders d'aquest país? El de dins l'hemicicle o el de la sala de premsa? On es fan els anuncis importants? Evidentment, l'hemicicle és l'espai de la cambra legislativa catalana on es produeix el debat parlamentari, on s'haurien de fer, de produir, els grans anuncis, les grans discussions. Però, sincerament, és a la sala de premsa, on l'estratègia dels partits fa fer declaracions importants, i moltes vegades, a més, en funció de la reacció que tens d'una declaració. La tàctica aquesta de declaració, contradecaració i recontradecaració, i després ja no sé què vindria. Però també existeix, i és el que acaba funcionant. Es perden, doncs, el diàleg i el rigor parlamentari, i el que busquem és el titular.

D'alguna manera, davant d'aquesta situació el que no podem fer és ignorar-la o ser-hi aliens, i per tant tots plegats hem de ser capaços de prendre nota d'aquests avisos, i el Parlament ho intenta fer. I és a partir d'aquí que decidim anar una miqueta més enllà i comencem a explorar noves vies per, de manera progressiva, a poc a poc, anar recuperant la confiança perduda. No hi ha cap solució màgica, no hi ha un remei únic; de cap manera. Són molts els remeis sostinguts en el temps que ens poden acabar apropant a una certa direcció. Però si algú diu: "No, no, és que la solució és aquesta", ens enganya. No és cert. N'hi ha moltes, de solucions, algunes amb més interès que no d'altres, segurament, algunes més efectives que no d'altres, però només amb una tasca coordinada en molts àmbits i sostinguda en el temps, i que ens la creiem, és possible trobar remei a aquesta desafecció.

Per tant, hi ha un altre exercici que hem de fer i que fem, i és ser conscients que el ciutadà deixa de ser l'usuari passiu que rep la informació i es converteix en l'usuari actiu que pren iniciativa, que debat, que opina, que qüestiona, que critica. Jo crec que aquest és el gran canvi de fons, aquest és el gran canvi de fons.

Per tant, aquí és on hem de ser capaços d'anar incorporant la cultura 2.0, que de fet el que fa és saber aprofitar la intel·ligència col·lectiva i la saviesa de la gent per compartir coneixement del tipus que sigui; polític també, és clar. Aquest diàleg públic, plural, i aquesta reflexió profunda sobre els temes de la comunitat és el que es coneix com a "ciberdemocràcia".

En el fons, iniciem un procés en el qual aprenem a escoltar en lloc de comunicar, perquè la política 2.0 si l'hagués d'associar amb alguna idea potser seria aquesta, i m'atreveixo a llançar-la: les noves maneres de fer política passen per escoltar, o, dit en termes mèdics, per auscultar el pols de la ciutadania. Per tant, han de servir per interactuar, per aprendre, per aprofitar el capital col·lectiu, el coneixement de la gent.

I aquesta és una mica la filosofia que ens ha impulsat a tirar endavant el Parlament 2.0: modernitzar i obrir la política a la gent. Per fer-ho el que hem intentat és aprofitar les possibilitats que ofereixen les eines col·laboratives, l'anomenat "web 2.0", i en aquest sentit insisteixo que és tot plegat una evolució: comencem amb el web del Parlament, a poc a poc anem incorporant alguns elements, tenim contactes –jo recordo, per exemple, converses amb la Fundació Bofill, amb la qual vam fer un parell de projectes, o amb algunes universitats–, incorporem el Canal Parlament, i tot això va donant fruits, tot això es va consolidant, i, finalment, a partir de la reflexió que tenen alguns diputats i amb persones de fora del Parlament, surt una mica el que seria el web 2.0, el Parlament 2.0.

Què fem, al Parlament 2.0? Presència al YouTube. Hem creat un canal específic del Parlament al YouTube, on evidentment hi ha reportatges, notícies i vídeos de l'activitat de la cambra. Nosaltres tenim el Canal Parlament, i per tant tot el que tenim al Canal Parlament ja ho aboquem al canal YouTube. Però, a més, sobre el Parlament també hi ha edició diversa amb altres mitjans. També es tracta d'aprofitar-ho. En definitiva, qui avui no coneix el YouTube, i per tant qui no utilitza el YouTube?

El Twitter. Amb el Twitter hem fet dues coses. Per una banda, crear un perfil Twittter del Parlament en el qual senzillament es va donant informació automàtica de tot el que genera el Parlament. Ens hem inspirat, per allò que dèiem de la còpia, en el que fa el Parlament Britànic. Però no solament hem fet això, sinó que també hem fet un agregador de Twitters, que aprofita els Twitters que fan els diputats i les diputades del Parlament que tenen Twitter per tenir-los tots en un mateix espai, com fa en aquest cas el Congrés dels Estats Units. L'agregador està

situat a la pàgina web del Parlament, i per tant en aquest sentit també anem avançant.

Fixeu-vos que tot això que us dic pràcticament són coses automàtiques. Hem sindicat, i per tant tot això ja es genera de manera automàtica amb l'activitat pròpia de la gent que treballa al Parlament i dels diversos departaments. Aquesta també ha estat la filosofia de fer-ho: crear una base molt sòlida i molt ben interconnectada perquè, senzillament, amb el funcionament normal això ja emergís.

El Facebook. Vam dubtar si fer un perfil del Facebook, en primera instància. El perfil del Facebook té problemes, primer perquè segurament respon més a una qüestió personal, però sobretot perquè té una limitació, i ens va semblar, veient altres experiències, que més que no un perfil podria ser interessant una pàgina pública, la pàgina pública del Parlament al Facebook, des d'on es podrà accedir a molt bona part dels continguts més interessants que s'exposen del Parlament mitjançant el web.

Després també hem incorporat tot un seguit de ginys per a "mashups", és a dir, la creació d'elements de sindicació de continguts per facilitar la creació d'escriptoris virtuals que fomentin la presència del Parlament a les xarxes socials i que amplii'n els canals mitjançant els quals els ciutadans poden obtenir la informació.

O sigui, el que pretenem, en el fons, és difondre al màxim, siguin continguts, sigui la mateixa estructura del web del Parlament, i en totes dues línies aprofitar el màxim d'eines que sigui possible. Per tant, que la gent es pugui acabar fent una mica el Parlament a la seva mida mitjançant el web.

Això es complementa amb un espai que es diu "El meu Parlament", que és justament aquest espai on el ciutadà pot personalitzar el seu accés al web del Parlament amb els continguts que a ell li interessin més. Per tant, d'alguna manera, que a l'escriptori del seu ordinador pugui disposar del que sigui, les lleis, l'agenda, les comissions o aquella comissió específica que sap que només obrir el seu ordinador el seu escriptori ja automàticament li penja allò.

Per tant, tot això, en el fons, no deixa de ser una interrelació molt directa ciutadà-institució, i el ciutadà en aquest sentit el que fa és gestionar les seves dades i les seves subscripcions.

Un altre element que hem incorporat, i justament en aquests moments de debat sobre les llengües... És curiós, perquè de vegades tenim uns debats tan estúpids... No en recordo el nom, perdoneu, però era una persona de fora del país, de fora de Catalunya, que feia un article sobre el web 2.0 del Parlament, un article que jo vaig incorporar al meu Delicious, perquè entre altres coses estava molt bé i feia una reflexió de fora de Catalunya sobre el que havia fet el Parlament. Estava molt bé. Varela, em sembla que es deia. I, automàticament, a sota ja van sortir els comentaris: “Sí, però només és en català”, “els catalans només ho fan en català”... Doncs no, ves que tenim el Google Translate, amb què ho podem traduir a quaranta-dues llengües. El web del Parlament es pot traduir a quaranta-dues llengües, ves per on! És a dir, s’ha acabat el problema de les llengües, per l’amor de Déu! S’ha acabat! I per tant això també ha de canviar una mica la mentalitat amb què ens mirem les coses. I som els catalans, que ho hem fet. Quaranta-dues llengües. I això no deixa de ser també una mostra de la voluntat d’obertura de què parlem. Per tant, el Google Translate també està incorporat al web del Parlament.

Abans us deia que hi havia un element que eren les subscripcions, que això ho vam començar a fer a partir del correu electrònic, i això en el tema de l’Estatut va ser francament interessant com va funcionar. Hi havia gent que et deia: “Jo vull saber tot el que passa amb el debat de l’Estatut.” Llavors es generaven automàticament tot un seguit de correus electrònics de la gent que se subscribia i els enviàvem la informació de manera automàtica.

El que hem fet en aquests moments és fer un replantejament de tot això, del mecanisme de subscripció, de manera que via correu electrònic, via RSS o via podcast, i evidentment per categories, el que fem és facilitar al màxim la comprensió de la tasca que es fa al Parlament i al mateix temps enviar tota la informació a la gent que ho vulgui. En aquests moments parlem d’unes set mil subscripcions a continguts que generem des del Parlament. Jo crec que això, a més, anirà creixent.

Torno a repetir el mateix concepte: informació directa, informació directa. Jo, ciutadà de Catalunya que estic molt interessat en el tema dels esports, vull saber tot el que passa al Parlament amb relació als esports. Jo faig la subscripció amb els diversos formats, i tant puc tenir en el meu iPod la intervenció que va fer aquell diputat aquell dia sobre un tema d'esports al ple del Parlament com puc tenir la llei que ha presentat el Govern sobre el tema en el meu ordinador i per tant analitzar-la a fons, com puc tenir les esmenes que ha presentat un grup parlamentari sobre aquella llei. Per tant, puc treballar la informació d'una manera directa i immediata. I això ho hem plantejat en aquest àmbit de subscripció.

Acabo l'explicació, i voldria fer-ho a partir de dos conceptes. Insistim en l'objectiu que ens mou, en primer lloc, que és buscar la interactivitat, la modernització, l'optimització de la pràctica democràtica, la transparència i l'accessibilitat a la feina que fan les institucions, que fem al Parlament. Per tant, i com a conseqüència d'això, la construcció de la intel·ligència col·lectiva al servei de la comunitat.

I tot això, a més, fer-ho des d'una perspectiva de país, des d'una perspectiva que som capaços, amb tota l'obertura, amb la màxima obertura, de generar aquests continguts de la política catalana.

Jo crec que això en aquests moments és especialment rellevant. Aprofitar l'oportunitat que tenim per globalitzar el coneixement i, per tant, aprofitar aquesta globalització del coneixement per construir un país i una societat més lliures, més democràtics i més benestants forma part del que hauria de ser la política en el dia a dia.

Però a més una altra cosa, i aquesta és molt important: tot això que hem plantejat no servirà de res –no servirà de res, ho repeteixo– si no hi ha un canvi de mentalitat. Això és la política 2.0. Però els qui la fem quina mentalitat tenim? 1.0 o 2.0? O 0,5.0, per entendre'ns? Doncs aquesta és la gran qüestió. Jo crec que el que ens tocava fer com a Parlament és posar en marxa això, i qui vulgui que s'hi apunti. És més: qui no s'hi apunti jo crec que ja s'ho trobarà, però aquesta és una opinió personal.

Per tant, per mi tan important és això que hem fet –que no és fàcil, que a més des del punt de vista de certs “establishments” que hi ha a la societat no està ben vist, no ens enganyem, però malgrat tot penso que s'havia de fer– com

l'acompanyament polític de creure en tot això que prediquem aquí. És a dir, si el que fem és utilitzar la tàctica partidista de sempre amb eines 2.0 haurem fracassat estrepitosament. I això la societat no solament no ho entendrà, sinó que no ho acceptarà, i ens superarà una altra vegada. Per tant, tenim una bona eina, jo crec que tenim una bona eina. I mal m'està dir-ho. Perdoneu, no m'interpreteu malament. Jo crec que tenim una bona eina. Ara bé, si aquesta bona eina no la complementem amb un canvi de mentalitat en la manera de fer política –i no és fàcil i haurem de fer-ho progressivament, segur–, la societat ens tornarà a passar pel damunt, pel costat i per les vores. Per tant, aquest és un repte complementari.

Moltes gràcies, molt bona nit i que tingueu molt bones jornades.